

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

8. prosince 2011 *

Ve věci C-386/10 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 29. července 2010,

Chalkor AE Epexergasias Metallon, se sídlem v Aténách (Řecko), zastoupená I. Forresterem, QC,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

příčemž další účastníci řízení je:

Evropská komise, zastoupená E. Gippini Fournierem a S. Noëm, jako zmocněnci, ve spolupráci s B. Dohertym, barrister, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalovaná v prvním stupni,

* Jednací jazyk: angličtina.

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení J.N. Cunha Rodrigues, předseda senátu, U. Lõhmus, A. Rosas (zpravodaj),
A. Ó Caoimh a A. Arabadžev, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,
vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 12. května 2011,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se společnost Chalkor AE Epexergasias Metallon (dále jen „Chalkor“) domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 19. května 2010, Chalkor v. Komise (T-21/05, Sb. rozh. s. II-1895, dále jen „napadený rozsudek“), jímž Tribunál částečně zamítl její návrh na zrušení nebo snížení pokuty, která jí byla uložena na základě čl. 2 písm. d) rozhodnutí Komise K (2004) 2826 ze dne 3. září 2004 v řízení podle článku [81 ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/E-1/38.069 – Měděné sanitární trubky) (dále jen „sporné rozhodnutí“).

Právní rámec

- 2 Článek 15 odst. 2 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, první nařízení, kterým se provádějí články [81] a [82] Smlouvy (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), stanoví:

„Komise může podnikům nebo sdružením podniků uložit rozhodnutím pokuty ve výši od 1000 do 1 000 000 zúčtovacích jednotek nebo v částce tuto výši přesahující, ale nepřesahující 10% obratu dosaženého v předchozím účetním roce všemi podniky, které se na porušení [protiprávním jednání] podílely, a pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

a) poruší čl. [81]odst. 1 [ES] a článek [82 ES], nebo

b) poruší povinnosti uložené podle čl. 8 odst. 1.

Při stanovení výše pokuty se bere v úvahu závažnost a trvání daného porušení [protiprávního jednání].“

- 3 Nařízení č. 17 bylo zrušeno a nahrazeno nařízením Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205), které se použije ode dne 1. května 2004.

4 Článek 23 odst. 2 a 3 nařízení č. 1/2003 zní takto:

„2. Komise může rozhodnutím uložit podnikům a sdružením podniků pokuty, pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

a) se dopouštějí jednání v rozporu s články 81 nebo 82 Smlouvy [...]

[...]

Pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání nesmí přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok.

[...]

3. Při stanovování výše pokuty se přihlíží k závažnosti a k délce trvání protiprávního jednání.“

5 Článek 31 tohoto nařízení zní takto:

„Soudní dvůr má neomezenou příslušnost přezkoumávat [pravomoc přezkoumávat v plné jurisdikci] rozhodnutí, kterými Komise stanovila pokutu nebo penále. Může uloženou pokutu nebo penále zrušit, snížit nebo zvýšit.“

- 6 Sdělení Komise nazvané „Pokyny o metodě stanovování pokut [uložených] podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO“ (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3; Zvl. vyd. 08/01, s. 171, dále jen „pokyny“), které se uplatnilo v době přijetí napadeného rozhodnutí, ve své preambuli uvádí:

„Zásady uvedené v [...] pokynech by měly zajistit průhlednost a nestrannost rozhodnutí Komise, co se týče podniků i Soudního dvora, při zachování volnosti rozhodování svěřené Komisi příslušnými právními předpisy udělovat pokuty v rozsahu 10 % celkového obratu. Tato volnost se však musí řídit koherentní a nediskriminační politikou, která je v souladu s cíli sledovanými při ukládání sankcí za porušování pravidel hospodářské soutěže.

Nová metoda stanovování výše pokuty se bude řídit následujícími pravidly, která vycházejí ze základní částky, jež bude zvýšena s ohledem na přitěžující okolnosti, nebo snížena s ohledem na polehčující okolnosti.“

- 7 Bod 1 pokynů uvádí, že „[tato] základní částka se stanoví podle závažnosti a délky protiprávního jednání, což jsou jediná kritéria uvedená v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17.“
- 8 Co se závažnosti týče, bod 1 A pokynů stanoví, že při hodnocení kritéria závažnosti protiprávního jednání je třeba brát v úvahu jeho povahu, skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost relevantního zeměpisného trhu. Protiprávní jednání se tak zařadí do jedné ze tří kategorií: méně závažná protiprávní jednání, závažná protiprávní jednání a velmi závažná protiprávní jednání.

- 9 Podle pokynů jsou velmi závažnými protiprávními jednáními zejména horizontální omezení, jako jsou „cenové kartely“ a kvóty podílů na trhu. Předpokládaná základní částka pokuty je „nad 20 milionů [eur]“. Pokyny stanoví nutnost tuto základní částku diferencovat za účelem zohlednění povahy spáchaného protiprávního jednání, skutečné hospodářské schopnosti původců protiprávních jednání způsobit významnou škodu jiným hospodářským subjektům, zejména pak spotřebitelům, odrazujícího účinku pokuty, jakož i právních a ekonomických znalostí a infrastruktur podniků, které jim umožňují rozpoznat protiprávní povahu jejich chování. Pokyny rovněž upřesňují, že v případech, kdy se protiprávní jednání týká několika podniků, by mohlo být nezbytné vzít v úvahu specifickou váhu, a tedy skutečný dopad protiprávního jednání každého podniku na hospodářskou soutěž, zejména pokud existuje značný nepoměr ve velikosti podniků, které se dopustily protiprávního jednání stejného typu.
- 10 Pokud jde o dobu trvání protiprávního jednání, pokyny rozlišují krátkodobá protiprávní jednání, která jsou obecně kratší než jeden rok, střednědobá protiprávní jednání, jež obecně trvají jeden až pět roků a dlouhodobá protiprávní jednání, která obecně přesahují pět roků. Co se týče posledně uvedených protiprávních jednání, pokyny stanoví další zvýšení pokuty, které lze za každý rok tohoto jednání stanovit ve výši 10 % z částky určené podle závažnosti protiprávního jednání. Pokyny v případě dlouhodobých protiprávních jednání stanoví další navýšení pokuty, aby bylo účinně sankcionováno omezení hospodářské soutěže, které dlouhodobě poškozovalo spotřebitele, a aby podniky měly větší snahu toto jednání oznamovat nebo spolupracovat s Komisí.
- 11 Podle bodu 2 pokynů lze základní částku pokuty zvýšit v případě takových přitěžujících okolností, jako je zejména opakování protiprávního jednání stejného typu spáchané týměž podnikem nebo podniky. Podle bodu 3 uvedených pokynů lze danou základní částku snížit v případě zvláštních polehčujících okolností, takových jako jsou výlučně pasivní nebo následovnická role podniku při protiprávním jednání, faktické neprovádění dohod nebo účinná spolupráce podniku při řízení nad rámec

působnosti sdělení Komise o neuložení nebo snížení pokut v případech kartelových dohod (Úř. věst. 1996, C 207, s. 4, dále jen „sdělení o spolupráci“).

- 12 Od 1. září 2006 byly pokyny nahrazeny pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2).
- 13 Sdělení o spolupráci vymezuje podmínky, za nichž mohou být podniky, které s Komisí v průběhu jejího šetření kartelové dohody spolupracují, osvobozeny od pokut nebo být oprávněny ke snížení pokuty, kterou by jinak musely zaplatit. Podle bodu B uvedeného sdělení má nárok na snížení pokuty přinejmenším o 75 % z částky pokuty nebo na úplné neuložení pokuty zejména podnik, který kartelovou dohodu Komisi oznámil před tím, než Komise provedla šetření a ještě neměla k dispozici dostatečné informace k prokázání existence oznámené kartelové dohody, nebo podnik, který jako první poskytne určující důkazy o existenci této dohody. Podle bodu D uvedeného sdělení může mít podnik nárok na 10 % až 50 % snížení výše pokuty, zejména poskytl-li před odesláním oznámení námitek Komisi informace, dokumenty nebo jiné důkazy, které přispívají k prokázání existence protiprávního jednání.
- 14 Sdělení o spolupráci bylo ode dne 14. února 2002 nahrazeno oznámením Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2002, C 45, s. 3). Komise však v projednávaném případě uplatnila sdělení o spolupráci, jelikož podniky se při spolupráci s ní řídily tímto sdělením.

Skutečnosti předcházející sporu

- 15 Společnost Chalkor je společností založenou podle řeckého práva, která je kótovaná na aténské burze. Navrhovatelka se podílela s dalšími podniky vyrábějícími polotovary z mědi a slitin mědi na kartelové dohodě s cílem dohodnout ceny, rozdělit si trhy a vyměňovat si důvěrné informace o trhu sanitárních trubek z mědi.
- 16 Po kontrolách a šetřeních Komise přijala dne 3. září 2004 sporné rozhodnutí, jehož shrnutí je zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ze dne 13. července 2006 (Úř. věst. L 192, s. 21).
- 17 Komise v bodech 458 a 459 sporného rozhodnutí uvedla, že dotčené protiprávní jednání se projevilo ve třech odlišných, ale propojených formách. První část kartelu spočívala v dohodách uzavřených mezi „výrobci SANCO“ určitého typu sanitárních trubek z obyčejné mědi (dále jen „dohody SANCO“). Druhá část dotčeného protiprávního jednání zahrnovala dohody uzavřené mezi „výrobci WICU a Cuprotherm“ měděných sanitárních trubek izolovaných plastem (dále jen „dohody WICU a Cuprotherm“). Konečně třetí část kartelu se týkala dohod uzavřených v rámci větší skupiny výrobců sanitárních trubek z obyčejné mědi (dále jen „evropské rozšířené dohody“).
- 18 Z bodu 216 odůvodnění sporného rozhodnutí vyplývá, že společnost Chalkor se účastnila kartelu evropských rozšířených dohod a že původně v této skupině bylo 5 účastníků (dále jen „skupina pěti“). Z tohoto bodu odůvodnění vyplývá, že po příchodu společnosti Chalkor a tří dalších podniků se počet účastníků této skupiny zvýšil na devět (dále jen „skupina devíti“). Podle Komise se členové skupiny pěti a skupiny devíti snažili stabilizovat trh se sanitárními trubkami z obyčejné mědi tím, že se opírali o podíly na trhu v referenčním roce, aby stanovili cíl pro budoucí podíly na

trhu. V bodě 192 odůvodnění sporného rozhodnutí měla za to, že uvedení členové se dohodli na výměně citlivých informací, rozdělení podílů na trhu, sledování objemů prodeje, mechanismu určování „vůdčích subjektů“ pro trh, jakož i na koordinaci cen, zahrnující tarify, použití „cenových linií“ a slev.

- 19 V bodě 597 odůvodnění sporného rozhodnutí Komise uvedla, že pokud jde o dobu trvání protiprávního jednání společnosti Chalkor, dotčené protiprávní jednání začalo nejpozději dne 29. srpna 1998 a skončilo v září 1999.
- 20 Ve sporném rozhodnutí Komise uložila pokuty na základě čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a na základě čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17. Za účelem stanovení jejich výše použila metodologii definovanou v pokynech.
- 21 Komise měla s ohledem na samotnou povahu protiprávního jednání, jeho skutečný dopad na trh, rozsah relevantního zeměpisného trhu a velikost tohoto trhu za to, že dotyčné podniky se dopustily velmi vážného protiprávního jednání.
- 22 Komise ve sporném rozhodnutí určila čtyři skupiny, o nichž se domnívala, že odráží relativní význam podniků zapojených do dotčeného protiprávního jednání. Navrhovatelka byla součástí čtvrté kategorie.

- 23 Z bodu 683 odůvodnění sporného rozhodnutí vyplývá, že podíly na trhu byly určeny v závislosti na obratu dosaženém každým z pachatelů prodejem sanitárních trubek na kumulovaném trhu se sanitárními trubkami z obyčejné mědi a měděnými sanitárními trubkami izolovanými plastem. Jak vyplývá z bodu 692 odůvodnění tohoto rozhodnutí, podíly na trhu podniků, které neprodávaly trubky WICU a Cuprotherm, byly tudíž vypočteny dělením jejich obratu za sanitární trubky z obyčejné mědi kumulovanou velikostí trhu se sanitárními trubkami z obyčejné mědi a měděnými sanitárními trubkami izolovanými plastem.
- 24 Komise stanovila výchozí částku pokuty společnosti Chalkor ve výši 9,8 milionu eur. Jak tomu bylo i v případě ostatních podniků, Komise zvýšila výchozí částku pokuty o 10 % za celý rok, ve kterém došlo k protiprávnímu jednání, a o 5 % za každé dodatečné období rovnající se nebo delší než šest měsíců, ale kratší než rok. Vzhledem k tomu, že společnost Chalkor se kartelu účastnila po dobu dvanácti měsíců, muselo se na ni použít 10 % zvýšení výchozí částky pokuty 9,8 milionu eur; celková částka tedy činila 10,78 milionu eur.
- 25 Podle bodu D sdělení o spolupráci Komise společnosti Chalkor přiznala snížení pokuty o 15 %. Konečná částka pokuty tedy činila 9,16 milionu eur.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 26 Na podporu své žaloby před Tribunálem navrhovatelka uplatnila šest žalobních důvodů vycházejících z nezohlednění její nucené účasti na kartelu, nesprávného stanovení výchozí částky pokuty, nesprávného zvýšení výchozí částky pokuty z důvodu

doby trvání protiprávního jednání, nezohlednění polehčující okolnosti, nesprávného použití sdělení o spolupráci a nepřiměřené výše pokuty.

- 27 Před přezkumem žalobních důvodů vznesených navrhovatelkou připomněl Tribunál v bodech 61 až 64 napadeného rozsudku zásady soudního přezkumu rozhodnutí přijatých Komisí v oblasti hospodářské soutěže.
- 28 Tribunál měl v rámci přezkumu druhého žalobního důvodu za to, že Komise nepřezkoumala otázku, zda se pachatel, který se účastní na jediné části kartelové dohody, dopouští méně závažného protiprávního jednání ve smyslu čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 než pachatel, který se v rámci téže kartelové dohody účastní všech jejích částí. Tato otázka přitom byla v projednávaném případě významná, protože se navrhovatelka účastnila pouze evropských rozšířených dohod a nebyla shledána odpovědnou za dvě další části kartelu, a sice dohody SANCO a dohody WICU a Cuprotherm. V důsledku toho Tribunál pokutu snížil o 10%.
- 29 Ostatní žalobní důvody navrhovatelky Tribunál zamítl.

Návrhová žádání účastnic řízení a řízení před Soudním dvorem

- 30 Společnost Chalkor navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zrušil zcela nebo z části napadený rozsudek v rozsahu, v němž byl zamítnut její návrh na zrušení článku 1 sporného rozhodnutí;

- zrušil nebo podstatně snížil pokutu, která jí byla uložena nebo přijal jakékoliv jiné opatření, které se bude jevit vhodným, a
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení, včetně nákladů řízení před Tribunálem.

31 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zamítl kasační opravný prostředek a
- uložil navrhovatelce náhradu nákladů řízení.

32 Soudní dvůr na všeobecné schůzi rozhodl, že projednávanou věcí se bude zabývat bez stanoviska a projedná ji v tentýž den jako věc KME Germany a další v. Komise (C-389/10 P) týkající se stejné kartelové dohody. Nicméně vzhledem k tomu, že navrhovatelka vznesla důvod kasačního opravného prostředku vycházející z nesprávného právního posouzení, jelikož Tribunál provedl omezený soudní přezkum, tedy důvod, který navrhovatelky vznesly jak v projednávané věci, tak ve věci KME Germany a další v. Komise (C-272/09 P), která byla projednána dříve a týkala se souběžné kartelové dohody na trhu s měděnými průmyslovými trubkami, byly účastnice řízení na jednání vyzvány, aby přihlédly ke stanovisku přednesenému v poslední uvedené věci generální advokátkou E. Sharpston dne 10. února 2011.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

33 Společnost Chalkor vznáší čtyři důvody kasačního opravného prostředku vycházející z nesprávného soudního přezkumu, porušení zásady rovného zacházení, iracionální a svévolné povahy změny výše pokuty provedené Tribunálem a nedostatku odůvodnění umožňujícího ospravedlnit pokutu, která jí byla uložena.

K prvnímu a druhému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícím z nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž Tribunál provedl omezený soudní přezkum, a z porušení zásady rovného zacházení

Argumentace účastnic řízení

34 V prvním důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka kritizuje metodu, jak Tribunál zkoumal, zda jí uložená pokuta byla vhodná, spravedlivá a přiměřená ve vztahu k závažnosti a době trvání protiprávního jednání, které jí bylo vytýkáno. Ve druhém důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka Tribunálu vytýká, že nezohlednil rozdíly, které odlišují její chování od chování skupiny pěti, v důsledku čehož dostatečně neindividualizoval sankci. Tyto dva důvody týkající se přezkumu Tribunálem sankce je třeba přezkoumat dohromady.

35 Navrhovatelka nejprve zpochybňuje metodu přezkumu popsanou Tribunálem v bodech 61 až 64 napadeného rozsudku. Uvedené body zní takto:

„61 Tribunál tedy musí v rámci přezkumu legality pokut uložených [sporným] rozhodnutím ověřit, zda Komise vykonala svou posuzovací pravomoc dle metody obsažené v pokynech, a pakliže by měl konstatovat, že se od ní odchýlila, musí ověřit, zda je tento odklon podložený a právně dostačujícím způsobem odůvodněný. V tomto ohledu je třeba poukázat na skutečnost, že Soudní dvůr potvrdil jednak platnost samotného principu, na němž pokyny stojí, a jednak platnost obecné metody, která je v nich uvedena (rozsudek Soudního dvora ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, body 252 až 255, 266, 267, 312 a 313).

- 62 Omezení posuzovací pravomoci Komise, které si sama stanovila přijetím pokynů, totiž není neslučitelné se zachováním podstatného prostoru pro její uvážení. Pokyny obsahují různé pružné prvky, které umožňují Komisi výkon její diskreční pravomoci v souladu s ustanoveními nařízení č. 17 a nařízení č. 1/2003, tak jak je vyložil Soudní dvůr ([výše uvedený] rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 267).
- 63 Proto v oblastech, kde si Komise uchovala prostor pro uvážení, například pokud jde o míru navýšení z důvodu délky trvání protiprávního jednání, se přezkum legality tohoto posouzení zužuje pouze na ověření, zda nedošlo k zjevně nesprávnému posouzení (v tomto smyslu viz rozsudek Soudu ze dne 18. července 2005, *Scandinavian Airlines System v. Komise*, T-241/01, Sb. rozh. s. II-2917, body 64 a 79).
- 64 Prostor pro uvážení Komise a meze, které si Komise v této souvislosti sama stanovila, v zásadě nemají vliv na výkon soudního přezkumu v plné jurisdikci prováděného soudem (rozsudek Soudu ze dne 8. července 2004, *JFE Engineering a další v. Komise*, T-67/00, T-68/00, T-71/00 a T-78/00, Sb. rozh. s. II-2501, bod 538), v jehož rámci je soud oprávněn pokutu, kterou Komise uložila, zrušit, snížit nebo zvýšit (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 8. února 2007, *Groupe Danone v. Komise*, C-3/06 P, Sb. rozh. s. I-1331, body 60 až 62, a rozsudek Soudu ze dne 21. října 2003, *General Motors Nederland a Opel Nederland v. Komise*, T-368/00, Recueil, s. II-4491, bod 181).“
- 36 Navrhovatelka tvrdí – a přitom se opírá o posudek vypracovaný E. Jacobsem a připojený ke kasačnímu opravnému prostředku – že Tribunál nevyužil své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci, nýbrž pouze ověřil, že Komise pokyny uplatnila. Napadá zejména bod 177 napadeného rozsudku, ve kterém Tribunál zamítl její argumenty z důvodu, že nepřímě směřují ke zpochybnění systému stanovení výše pokut zavedeného pokyny. Podle ustálené judikatury však Tribunál není vázán pokyny, ale

má sám povinnost přezkoumat, zda je pokuta ve vztahu k závažnosti protiprávního jednání přiměřená.

- 37 Povinnost důkladného přezkumu je posílena Listinou základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a článkem 261 SFEU, ve spojení s články 47 a 49 Listiny. Podle Vysvětlení k Listině článek 47 Listiny provádí v unijním právu ochranu zakotvenou v čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“). Navrhovatelka v tomto ohledu tvrdí, že řízení v oblasti práva hospodářské soutěže před Komisí jsou řízeními trestní povahy ve smyslu EÚLP. Vzhledem k tomu, že Komise je správním orgánem, a nikoliv „nezávislým a nestranným soudem“, je Tribunál povinen – byla-li k němu podána žaloba – provést úplný soudní přezkum skutkové i právní stránky rozhodnutí Komise, tj. musí přezkoumat veškeré relevantní okolnosti a rozhodnout o všech skutkových okolnostech a opřít se o vlastní nezávislé posouzení.
- 38 Navrhovatelka má za to, že Tribunál v projednávané věci nepřistoupil k odpovídajícímu soudnímu přezkumu, a zejména pak nezohlednil krátkou dobu trvání protiprávního jednání a její dobrovolný odchod z kartelové dohody před tím, než Komise zahájila šetření. Navrhovatelka mimoto kritizuje body 143 až 145 napadeného rozsudku, v nichž Tribunál odkazuje na široký prostor Komise pro uvážení ohledně určení míry navýšení, kterou má v úmyslu uplatnit z důvodu doby trvání protiprávního jednání. Podle navrhovatelky Tribunál nesprávně omezil svůj soudní přezkum na pouhý přezkum legality.
- 39 V rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelka tvrdí, že Tribunál nezohlednil, že měla postavení oběti, a nikoli iniciátora protiprávního jednání. Zacházel s ní tedy stejným způsobem jako s ostatními podniky tím, že zohlednil

pouze objem prodeje, a nikoli její vinu. Stejně tak nesprávně zohlednil objem prodeje v Řecku, ačkoliv toto území podle všeho nebylo protiprávním jednáním dotčeno.

- 40 Na jednání měla navrhovatelka za to, že argument vycházející z trestní povahy řízení v oblasti hospodářské soutěže ve smyslu článku 6 EÚLP není relevantní v případě soudního přezkumu, který se musí řídit stejnými kritérii, a to ať již jsou řízení považována za jádro trestního práva ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva, nebo náleží do oblasti do správního práva, jak tvrdí Komise. Kvalifikace jako „trestní řízení“ je naopak důležitá za účelem posouzení řízení před Komisí s ohledem na článek 6 EÚLP. Navrhovatelka v tomto ohledu vyjádřila různé výtky.
- 41 Navrhovatelka na jednání rovněž zpochybňovala nekonzistentnost Tribunálu při jeho přezkumu v případech z oblasti hospodářské soutěže. V některých svých rozsudcích, jako jsou rozsudky ze dne 11. prosince 2003, *Ventouris v. Komise* (T-59/99, Recueil, s. II-5257), jakož i ze dne 29. dubna 2004, *Tokai Carbon a další v. Komise* (T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Recueil, s. II-1181), Tribunál provedl podrobný přezkum, zatímco v jiných věcech, jako je projednávaný případ, odkázal na široký prostor pro uvážení Komise a uplatnil kritérium zjevně nesprávného posouzení.
- 42 S odkazem na omyl odhalený Tribunálem ohledně její neúčasti na souboru dohod navrhovatelka tvrdí, že Tribunál měl být tím spíše pozornější při přezkumu přiměřenosti pokuty ve vztahu k závažnosti protiprávního jednání
- 43 Komise zdůrazňuje, že pojem „plná jurisdikce“ pro účely EÚLP není totožný s pojmem „pravomoc v plné jurisdikci“ přiznaná unijním soudům Smlouvou o fungování EU a unijní legislativou. Pro účely EÚLP je orgánem s „plnou jurisdikcí“ entita, která

má pravomoc „změnit ve všech ohledech jak po skutkové, tak právní stránce přijaté rozhodnutí“. To je případ Tribunálu. Pravomoc v plné jurisdikci v oblasti pokut svěřená Tribunálu Smlouvou a unijní legislativou, jež mu umožňuje nahradit posouzení Komise ohledně pokuty svým vlastním posouzením, jde nad rámec toho, co je pro dodržení EÚLP nezbytné, jelikož uvedená úmluva pouze vyžaduje, aby soud mohl ověřit nesprávná skutková zjištění. Důvod kasačního opravného prostředku navrhovatelky, podle něhož se Tribunál nemůže omezit jen na přezkum legality, ale je povinen přezkoumat přiměřenost pokuty, tedy neodpovídá kritériu použitému Evropským soudem pro lidská práva.

- 44 Závěrem Komise odpovídá na různé dílčí výtky ohledně napadeného rozsudku.

Závěry Soudního dvora

- 45 Navrhovatelky uplatňují článek 6 EÚLP a Listinu, aby zpochybnily na jednu stranu zásady soudního přezkumu – a konkrétně způsob, jakým Tribunál prohlásil, že je povinen zohlednit široký prostor Komise pro uvážení – a na druhou stranu způsob, jakým Tribunál svůj přezkum v projednávané věci vykonal.
- 46 Při rozhodování v rámci kasačního opravného prostředku je úkolem Soudního dvora přezkoumat, zda se Tribunál dopustil nesprávných právních posouzení tím, jak rozhodl o žalobě, která mu byla předložena.

- 47 Je tudíž třeba ověřit, zda Tribunál v projednávané věci provedl přezkum, jímž je vázán, bez zohlednění abstraktního a deklaratorního popisu soudního přezkumu uvedeného v bodech 61 až 64 napadeného rozsudku, neboť tento popis není odpovědí na žalobní důvody uplatněné navrhovatelkou v její žalobě a patrně není nezbytnou podporou výroku napadeného rozsudku.
- 48 Argument vycházející z údajné nekonzistentnosti Tribunálu při přezkumu ve věcech v oblasti hospodářské soutěže, je kromě toho irelevantní. Soudnímu dvoru je v projednávaném kasačním opravném prostředku ve skutečnosti k přezkumu předložen napadený rozsudek, a nikoli veškerá judikatura Tribunálu.
- 49 Mimoto Soudnímu dvoru přísluší nepřístupovat bez návrhu k úplnému přezkumu napadeného rozsudku, ale odpovědět na důvody kasačního opravného prostředku vznesené navrhovatelkou.
- 50 Na jednání měla navrhovatelka za to, že argument vycházející z trestní povahy řízení v oblasti hospodářské soutěže ve smyslu článku 6 EÚLP není relevantní v případě soudního přezkumu, který se musí řídit stejnými kritérii, a to ať již jsou řízení považována za jádro trestního práva ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva, nebo náleží do oblasti do správního práva, jak tvrdí Komise. Kvalifikace jako „trestní řízení“ je naopak důležitá za účelem posouzení řízení před Komisí s ohledem na článek 6 EÚLP. Navrhovatelka v tomto ohledu vyjádřila různé výtky.
- 51 Jak navrhovatelka ve svém kasačním opravném prostředku uvedla, článek 47 Listiny provádí v unijním právu ochranu zakotvenou v čl. 6 odst. 1 EÚLP. Je tedy třeba vycházet pouze z tohoto prvního ustanovení.

- 52 Zásada účinné soudní ochrany představuje obecnou zásadu unijního práva, která je v současnosti vyjádřena v článku 47 Listiny (viz rozsudek ze dne 22. prosince 2010, *DEB*, C-279/09, Sb. rozh. s. I-13849, body 30 a 31; usnesení ze dne 1. března 2011, *Chartry*, C-457/09, Sb. rozh. s. I-819, bod 25, jakož i rozsudek ze dne 28. července 2011, *Samba Diouf*, C-69/10, Sb. rozh. s. I-7151, bod 49).
- 53 Soudní přezkum rozhodnutí orgánů byl upraven zakládajícími smlouvami. Pokud jde o sankce stanovené nařízeními, byl vedle přezkumu legality, který je v současnosti zakotven v článku 263 SFEU, zamýšlen přezkum v plné jurisdikci.
- 54 Pokud jde o přezkum legality, Soudní dvůr rozhodl, že ačkoliv Komise má v oblastech, ve kterých se provádí komplexní hospodářské posouzení, určitý prostor pro uvážení, neznamená to, že unijní soud nesmí výklad hospodářských údajů ze strany Komise přezkoumávat. Unijní soud totiž musí zejména ověřit nejen věcnou správnost dovo-
lávaných důkazních materiálů, jejich věrohodnost a soudržnost, ale musí rovněž přezkoumat, zda tyto skutečnosti představují veškeré relevantní údaje, jež musí být při posuzování komplexní situace vzaty v úvahu, a zda lze o ně opřít závěry, které z nich byly vyvozeny (viz rozsudky ze dne 15. února 2005, *Komise v. Tetra Laval*, C-12/03 P, Sb. rozh. s. I-987, bod 39, jakož i ze dne 22. listopadu 2007, *Španělsko v. Lenzing*, C-525/04 P, Sb. rozh. s. I-9947, body 56 a 57).
- 55 Co se týče sankcí za porušení práva hospodářské soutěže, článek 15 odst. 2 druhý pododstavec nařízení č. 17 stanoví, že pro určení výše pokuty je třeba zohlednit závažnost a dobu trvání protiprávního jednání. Stejného znění je i čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003.

- 56 Soudní dvůr rozhodl, že pro stanovení výše pokut je třeba zohlednit dobu trvání protiprávních jednání a všechny skutečnosti, které mohou ovlivnit posouzení jejich závažnosti, jako je jednání každého z podniků, jejich role při zavádění jednání ve vzájemné shodě, zisk, který mohou z těchto jednání mít, jejich velikost a hodnota dotyčného zboží, jakož i nebezpečí, které představují protiprávní jednání tohoto druhu pro Evropské společenství (rozsudky ze dne 7. června 1983, *Musique Diffusion française a další v. Komise*, 100/80 až 103/80, Recueil, s. 1825, bod 129; *Dansk Rørindustri a další v. Komise*, bod 242, jakož i rozsudek ze dne 3. září 2009, *Prym a Prym Consumer v. Komise*, C-534/07 P, Sb. rozh. s. I-7415, bod 96).
- 57 Soudní dvůr rovněž uvedl, že musí být zohledněny objektivní skutečnosti, jako je obsah a doba trvání protisoutěžních jednání, jejich počet a intenzita, rozsah dotčeného trhu a zhoršení hospodářského veřejného pořádku. Analýza musí rovněž zohlednit relativní význam a podíl odpovědných podniků na trhu, jakož i případné opakování protiprávního jednání (rozsudek ze dne 7. ledna 2004, *Aalborg Portland a další v. Komise*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123, bod 91).
- 58 Uvedený vysoký počet zohledňovaných faktorů Komisi ukládá důkladný přezkum okolností protiprávního jednání.
- 59 Komise v zájmu transparentnosti přijala pokyny, ve kterých uvádí, z jakého důvodu zohlední určité okolnosti protiprávního jednání a důsledky, které z těchto okolností mohou vyplývat pro výši pokuty.
- 60 Pokyny, o nichž Soudní dvůr rozhodl, že stanoví orientační pravidlo chování, podle něhož má být v praxi postupováno a od něhož se správní orgán může v konkrétním případě odchýlit pouze tehdy, uvede-li důvody, které jsou slučitelné se zásadou rovného zacházení (rozsudek ze dne 18. května 2006, *Archer Daniels Midland a Archer*

Daniels Midland Ingredients v. Komise, C-397/03 P, Recueil, s. I-4429, bod 91), pouze popisují metodu přezkumu protiprávního jednání, podle níž Komise postupuje a kritéria, která je za účelem stanovení výše pokuty povinná zohlednit.

- 61 Je třeba připomenout povinnost odůvodnění unijních aktů. Tato povinnost je v projednávané věci zvláště důležitá. Komisi přísluší svoje rozhodnutí odůvodnit, zejména pak vysvětlit poměrné vážení a posouzení zohledněných skutečností (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Prym a Prym Consumer v. Komise bod 87). Existenci odůvodnění ověřuje soud bez návrhu.
- 62 Unijní soud má kromě toho provést přezkum legality, který mu přísluší na základě informací, které navrhovatelka předložila na podporu uplatněných důvodů kasačního opravného prostředku. Při provádění tohoto přezkumu se soud nemůže opírat o prostor Komise pro uvážení stran volby zohledněných skutečností při uplatňování kritérií uvedených v pokynech ani stran posouzení těchto skutečností, a z tohoto důvodu upustit od důkladného přezkumu právního i skutkového stavu.
- 63 Přezkum legality je doplněn pravomocí přezkumu v plné jurisdikci, která byla unijnímu soudu přiznána článkem 17 nařízení č. 17 a kterou nyní přiznává článek 31 nařízení č. 1/2003 v souladu s článkem 261 SFEU. V rámci této pravomoci soud může nad rámec pouhého přezkumu legality sankce nahradit posouzení Komise svým posouzením, a uložené pokuty nebo penále tedy zrušit, snížit nebo zvýšit (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. října 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Recueil, s. I-8375, bod 692).

- 64 Je však třeba zdůraznit, že výkon pravomoci přezkumu v plné jurisdikci není rovnocenný přezkumu z úřední povinnosti, a připomenout, že řízení před unijními soudy má spornou povahu. S výjimkou důvodů veřejného pořádku, které je soud povinen uplatnit i bez návrhu, jako je nedostatek odůvodnění napadeného rozhodnutí, náleží navrhopateli, aby vznesl důvody proti tomuto rozhodnutí a na podporu těchto důvodů předložil důkazy.
- 65 Tento procesní požadavek není v rozporu s pravidlem, které stanoví, že jedná-li se o porušení pravidel hospodářské soutěže, je věcí Komise, aby předložila důkazy o zjištěných protiprávních jednáních a předložila vhodné důkazy, které právně dostačujícím způsobem prokazují existenci skutečností zakládajících protiprávních jednání. Po navrhopateli se v rámci soudního řízení požaduje, aby určil zpochybňované části napadeného rozhodnutí, zformuloval v tomto ohledu výtky a předložil důkazy, které mohou sestávat ze spolehlivých indicií, jejichž cílem je prokázat, že jeho výtky jsou opodstatněné.
- 66 Neprovedení přezkumu celého napadeného rozhodnutí z úřední povinnosti neporušuje zásadu účinné soudní ochrany. Aby dodržel tuto zásadu, Tribunál nutně nemusí, ač je povinen odpovědět na vznesené žalobní důvody a přezkoumat právní i skutkový stav, z úřední povinnosti provést nové úplné šetření ve věci.
- 67 Přezkum stanovený Smlouvami tedy předpokládá, že unijní soud provede přezkum právního i skutkového stavu a má pravomoc posoudit důkazy, zrušit napadené rozhodnutí a změnit výši pokut. Přezkum legality stanovený v článku 263 SFEU doplněný pravomocí přezkumu v plné jurisdikci ohledně výše pokuty, která je stanovena v článku 31 nařízení č. 1/2003, tedy zjevně není v rozporu s požadavky zásady účinné soudní ochrany obsažené v článku 47 Listiny.

- 68 Nyní je třeba přezkoumat jednotlivé kritiky navrhovatelky ve vztahu k napadenému rozsudku.
- 69 Zprvce navrhovatelka kritizuje bod 177 napadeného rozsudku, ve kterém Tribunál zamítl její argumenty z důvodu, že nepřimo směřují ke zpochybnění systému stanovení výše pokut zavedenému pokyny. Podle ustálené judikatury však Tribunál není vázán pokyny, ale má povinnost sám přezkoumat, zda je pokuta ve vztahu k závažnosti protiprávního jednání přiměřená.
- 70 V tomto ohledu je třeba uvést, že Tribunál v bodě 175 napadeného rozsudku zamítl jednu z výtek navrhovatelky s odkazem na vysvětlení Komise, které navrhovatelka nezpochybnila. V bodě 176 uvedeného rozsudku Tribunál uvedl, že i za předpokladu, že by žalobkyně za účelem prokázání nepřiměřené povahy uložené pokuty mohla argumentovat tím, že výše této pokuty může oslabit její schopnost hospodářské soutěže, je třeba konstatovat, že v tomto ohledu neuvedla konkrétní skutečnosti. Jak bylo připomenuto v bodech 64 až 66 tohoto rozsudku, Tribunál není, s výjimkou důvodů veřejného pořádku, povinen z úřední povinnosti provést přezkum rozhodnutí Komise, ale je povinen rozhodnout o důvodech týkajících se protiprávnosti, které mu navrhovatelka předložila. Navrhovatelka v projednávané věci nemůže Tribunálu vytýkat, že nerozhodl o žalobních důvodech, které mu nebyly předloženy nebo které nebyly upřesněny ve výtkách a v důkazech, které Tribunálu umožnily provést účinný přezkum sporného rozhodnutí.
- 71 V bodě 178 napadeného rozsudku Tribunál v každém případě prokázal, aniž se dopustil nesprávné úvahy, že se navrhovatelka snažila opětovně zpochybnit stanovení výše pokuty v závislosti na době trvání protiprávního jednání. V bodě 179 tohoto rozsudku Tribunál připomněl, že přijetím pokynů se Komise sama omezila, a správně tak odmítl kritiku navrhovatelky, že s ohledem na zvýšení pokuty o 10 % za rok účasti na protiprávním jednání, je sazba pokuty na měsíc tím nižší, čím déle se podnik tohoto jednání účastní. V tomto ohledu je třeba připomenout, že doba trvání protiprávního

jednání jako taková je unijním zákonodárcem zmíněna jako skutečnost, jež má být zohledněna za účelem stanovení výše pokut, a v případě, že zákonodárce nestanovil žádné kritérium, pokyny umožňují upřesnit vliv této skutečnosti v rámci výpočtu výše pokuty.

- 72 Zadruhé navrhovatelka kritizuje skutečnost, že Tribunál nezohlednil krátkou dobu trvání protiprávního jednání, jehož se dopustila. Taková kritika je nicméně založena na předpokladu, že doba trvání protiprávního jednání byla kratší než doba trvání zohledněná Komisí ve sporném rozhodnutí. Je však nutné konstatovat, že Tribunál v bodech 129 a 130 napadeného rozsudku připomněl judikaturu upřesňující prvky zakládající protiprávní jednání. S ohledem na tuto judikaturu v bodech 131 až 133 daného rozsudku přezkoumal, kdy protiprávní jednání začalo a v bodech 134 a 135 uvedeného rozsudku, kdy skončilo. Tribunál konstatoval, že Komise se nedopustila nesprávného posouzení těchto skutkových okolností a žalobní důvod zamítl.
- 73 Navrhovatelka toto posouzení skutkových okolností ve svém kasačním opravném prostředku nezpochybnuje, přičemž toto zpochybnění by v každém případě bylo nepřijatelné, jelikož posouzení skutkových okolností do přezkumu Soudního dvora nespadá. Proto je nutné konstatovat, že výtky vztahující se k nezohlednění doby trvání protiprávního jednání je založena na nesprávném předpokladu a je třeba ji zamítnout.
- 74 Zatřetí navrhovatelka kritizuje Tribunál, že nezohlednil její dobrovolný odchod z kartelové dohody před tím, než Komise zahájila šetření. Tribunál však v bodě 151 napadeného rozsudku připomněl judikaturu, podle níž Komise není povinna přiznat snížení pokuty za zanechání protiprávního jednání, které skončilo před jejími prvními zásahy, a v bodě 152 uvedeného rozsudku připomněl skutečnost, že dobrovolné vystoupení společnosti Chalkor z kartelové dohody bylo dostatečně zohledněno v rámci výpočtu doby trvání protiprávního období, která byla vůči ní konstatována. Z toho vyplývá, že kritika navrhovatelky je neopodstatněná.

- 75 Začtvrté navrhovatelka kritizuje body 143 až 145 napadeného rozsudku, v nichž Tribunál odkazuje na široký prostor Komise pro uvážení ohledně určení míry navýšení, kterou má v úmyslu uplatnit z důvodu doby trvání protiprávního jednání. Podle navrhovatelky Tribunál nesprávně omezil svůj soudní přezkum pouze na to, zda je míra navýšení pokuty z důvodu doby trvání protiprávního jednání v souladu s pokyny.
- 76 V tomto ohledu je třeba odkázat na zásady vyplývající z judikatury Soudního dvora ohledně stanovení výše pokut, které jsou připomenuty v bodech 56 a 57 tohoto rozsudku. Vysoký počet skutečností, které je třeba zohlednit, nutně Komisi dává pro účely uložení odpovídající sankce různé možnosti při jejich posuzování, poměrném vážení a hodnocení. Komise však zůstává vázána určitými povinnostmi.
- 77 Je třeba připomenout, jak již bylo uvedeno v bodě 71 tohoto rozsudku, že doba trvání protiprávního jednání je jako taková unijním zákonodárcem zmíněna jako skutečnost, jež má být zohledněna za účelem stanovení výše pokut, a v případě, že zákonodárce nedefinoval kritérium, umožňují pokyny upřesnit vliv této skutečnosti v rámci výpočtu výše pokuty. Tribunál se tedy nedopustil pochybení, když přezkoumal soulad výpočtu Komise s pokyny.
- 78 V rozporu s tvrzením žalobkyně se Tribunál v každém případě neomezil na přezkum souladu s pokyny, nýbrž sám v bodě 145 napadeného rozsudku přiměřenost sankce přezkoumal.
- 79 Zapáté navrhovatelka tvrdí, že Tribunál nezohlednil její postavení oběti, ale zacházel s ní stejným způsobem jako s ostatními podniky, tedy zohlednil pouze objem prodeje, a nikoli její vinu. Je však třeba uvést, že Tribunál v bodě 72 napadeného rozsudku připomněl judikaturu, podle níž nátlak na určitý podnik nezbavuje tento podnik jeho

odpovědnosti za účast na protiprávním jednání (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, body 369 a 370; rozsudky Tribunálu ze dne 20. března 2002, KE KELIT v. Komise, T-17/99, Recueil, s. II-1647, bod 50, a ze dne 29. listopadu 2005, Union Pigments v. Komise, T-62/02, Sb. rozh. s. II-5057, bod 63). Z toho vyplývá, že projednávaná výtka je založená na nesprávném předpokladu, a sice že navrhovatelka je obětí, a nikoli účastníkem odpovědným za protiprávní jednání.

- 80 Zašesté navrhovatelka Tribunálu vytýká, že nesprávně zohlednil objem prodeje v Řecku, ačkoliv toto území podle všeho nebylo protiprávním jednáním dotčeno. Nicméně tato výtka, pokud jde o vyloučení Řecka z území zasaženého kartelovou dohodou, je založena na nesprávném předpokladu. V tomto ohledu je třeba uvést, že Tribunál v bodě 120 napadeného rozsudku konstatoval, že navrhovatelka nezpochybnila závěr Komise uvedený v bodě 17 odůvodnění sporného rozhodnutí, že území Evropského hospodářského prostoru (EHP), jehož je Řecko součástí, je relevantním zeměpisným trhem.
- 81 Ze samotných tvrzení navrhovatelky, jak jsou shrnuty v bodě 117 napadeného rozsudku, každopádně vyplývá, že se na kartelu podílela z obav před odvetnými opatřeními, a sice dumpingem ze strany skupiny pěti na řeckém trhu. Takové výroky stačí k prokázání toho, že její účast na kartelu byla motivována snahou chránit se před hospodářskou soutěží na řeckém trhu. Výtka je tedy neopodstatněná.
- 82 Z výše uvedeného vyplývá, že výtky navrhovatelky jsou neopodstatněné. Přestože Tribunál opakovaně, zejména v bodech 62, 63 nebo 143 napadeného rozsudku, odkázal na „značný prostor pro uvážení“ nebo na „široký prostor pro uvážení“ Komise, tyto odkazy mu nezabránily v úplném a celkovém přezkumu právního i skutkového stavu, k jehož provedení je povinen.

83 První a druhý důvod kasačního opravného prostředku je tedy třeba zamítnout.

K třetímu a čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícím z iracionální a svévolné povahy změny výše pokuty uložené společnosti Chalkor a z nedostatku odpovídajícího odůvodnění napadeného rozsudku v tomto ohledu

Argumentace účastnic řízení

84 Uvedené dva důvody se týkají bodů 105 až 113 a 182 až 184 napadeného rozsudku. Důvody je třeba přezkoumat společně.

85 Body 105 až 113 napadeného rozsudku zní takto:

„105 [...] Tribunál se [...] domnívá při výkonu své pravomoci přezkumu v plné jurisdikci, že výchozí částka použitá Komisí je přiměřená ve vztahu k závažnosti, kterou dohromady představují tři části kartelu, a že je třeba snížit výchozí částku pokuty uloženou společnosti Chalkor, aby se zohlednila skutečnost, že byla Komisí shledána odpovědnou pouze za její účast na třetí části kartelu.

106 Kromě toho je třeba odmítnout argumenty Komise uvedené v bodech 83 a 84 výše v rozsahu, v němž mohou být chápány tak, že Komise uvádí, že neúčast žalobkyně na dohodách SANCO se dostatečně odráží ve zvláštní výchozí částce pokuty, která jí byla uložena. Tento argument se zakládá na předpokladu, že

tržní podíl společnosti Chalkor, která neprodávala trubky SANCO, byl vypočten s ohledem na součet obrátů všech výrobců sanitárních trubek z obyčejné mědi, včetně prodeje trubek SANCO.

- 107 Přitom dohody SANCO a evropské rozšířené dohody se týkaly téhož relevantního trhu, a sice trhu se sanitárními trubkami z obyčejné mědi. Komise tedy byla povinna, i za neexistence dohod SANCO, zohlednit obrat dosažený prodeji trubek SANCO, aby vypočítala tržní podíl žalobkyně na relevantním trhu.
- 108 Naopak pokud jde o dohody WICU a Cuprotherm, situace je odlišná. Tyto dohody se týkaly výrobků, které nejsou nahraditelné sanitárními trubkami z obyčejné mědi. Z bodu 459 odůvodnění [sporného] rozhodnutí totiž vyplývá, že sanitární trubky z obyčejné mědi a měděné sanitární trubky izolované plastem tvoří odlišné relevantní trhy.
- 109 Tedy při výpočtu tržního podílu žalobkyně, která byla činná na trhu se sanitárními trubkami z obyčejné mědi s ohledem na obrat uskutečněný na trhu s těmito trubkami a na obrat uskutečněný na trhu s měděnými sanitárními trubkami izolovanými plastem, byl žalobkyni skutečně přičten menší podíl na trhu, a tedy nižší zvláštní výchozí částka pokuty, než která by byla stanovena, pokud by byl její tržní podíl vypočten pouze s ohledem na obrat uskutečněný na trhu, na kterém se skutečně účastnila na kartelu.
- 110 Zadruhé pokud jde o otázku, zda skutečnost, že spolupráce v rámci skupiny pěti byla intenzivnější než v rámci skupiny devíti, odůvodňovala rozdílné zacházení na úrovni pokut, je třeba uvést následující.

- 111 Skupina pěti a skupina devíti byly obě činné v rámci třetí části kartelu, za kterou je žalobkyně shledána odpovědnou. V bodě 690 odůvodnění [sporného] rozhodnutí Komise konstatovala, že skutečnost, že se žalobkyně neúčastnila skupiny pěti, byla dána její velikostí. Žalobkyně toto zjištění nezpochybnila.
- 112 Komisi tedy není možné vytýkat, že dospěla k závěru, že závažnost účasti žalobkyně na evropských rozšířených dohodách byla přiměřeně zohledněna rozdělením pachatelů do kategorií, které Komise uskutečnila na základě jejich podílů na trhu.
- 113 S ohledem na vše výše uvedené je třeba pouze upravit částku pokuty uložené žalobkyni tak, aby odrážela její neúčast na dohodách SANCO. Konkrétní důsledky této úpravy se upřesní v bodech 183 až 186 níže.“

⁸⁶ Body 182 až 184 napadeného rozsudku zní takto:

„182 [...] je třeba upravit [sporné] rozhodnutí v rozsahu, v němž Komise při stanovení výše pokuty nezohlednila skutečnost, že se žalobkyně neúčastnila dohod SANCO.

183 Ve zbývající části zůstávají úvahy Komise vyložené ve [sporném] rozhodnutí, jakož i metoda stanovení pokut použitá v projednávaném případě, nezměněny. Konečná částka pokuty se tedy vypočte následně.

- 184 Výchozí částka pokuty uložené žalobkyni se snižuje o 10 %, aby se zohlednila méně významná závažnost její účasti na kartelu oproti závažnosti účasti ‚výrobců SANCO‘. Nová výchozí částka pokuty uložené žalobkyni se tedy stanoví na 8,82 milionu eur.“
- 87 Svým třetím důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelka tvrdí, že Tribunál v bodě 104 napadeného rozsudku správně dospěl k závěru, že Komise porušila zásadu rovného zacházení, když při výpočtu výše pokut nezohlednila skutečnost, že navrhovatelka se na rozdíl od skupiny složené ze společností KME Germany AG, dříve KM Europa Metal AG, KME France SAS, dříve Tréfirmétaux SA, jakož i KME Italy SpA, dříve Europa Metall SpA, Wieland-Werke AG a skupiny složené společností Boliden AB, Outokumpu Copper Fabrication AB, dříve Boliden Fabrication AB a Outokumpu Copper BCZ SA, dříve Boliden Cuivre & Zinc SA účastnila pouze jedné části kartelu. Tribunál však podle ní svévolně snížil pokutu o 10 %, přestože takové snížení se jevílo být příliš mírné na to, aby odráželo rozdílnou a v podstatě nezpochybněnou situaci, ve které se nacházela společnost Chalkor.
- 88 Tribunál však pro účely změny pokuty podle žalobkyně nezastával zásadní přístup, v rámci kterého by například při snížení pokuty vycházel z podílu na prodeji trubek SANCO na trhu sanitárních trubek z obyčejné mědi, což by tedy vedlo ke snížení pokuty o 49 % nebo 37 % podle zohledněného trhu, nebo by pokutu snížil tak, aby bylo zohledněno nesprávné zahrnutí obratu dosaženého v Řecku do základu pro výpočet pokuty. Namísto toho Tribunál pouze potvrdil Komisí doporučený matematický přístup a svévolně snížil pokutu, aniž přijal matematicky logický postup založený na zásadách.
- 89 Navrhovatelka toto rozhodnutí Tribunálu srovnává s jeho rozhodnutím přijatým ve výše uvedené věci *Ventouris v. Komise*. Stejně důvody ekvity a proporcionality, jako jsou důvody uvedené v bodě 219 zmíněného rozsudku, měly podle jejího názoru vést

Tribunál ke snížení pokuty o 49% s ohledem na vyloučení trhů SANCO a WICU a Cuprotherm z většího trhu měděných trubek, nebo ke snížení pokuty o 37% s ohledem na vyloučení trhu SANCO z užšího trhu sanitárních trubek z obyčejné mědi.

- ⁹⁰ Svým čtvrtým důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelka Tribunálu vytýká, že napadený rozsudek neodůvodnil správně. Výchozí částku pokuty snížil o 10% za účelem zohlednění méně významné závažnosti účasti navrhovatelky na kartelu ve vztahu k účasti „výrobců SANCO“, ovšem neposkytl žádný nepřímý důkaz umožňující porozumět z jakých důvodů měl za to, že snížení pokuty o 10% mohlo problém vyřešit. Neupřesní-li Tribunál kritéria, o něž se opřel, znemožní podle navrhovatelky Soudnímu dvoru určit, zda napadený rozsudek je, či není v souladu se zásadou proporcionality a zda pokuta, jak byla stanovena Tribunálem, odráží odpovídajícím způsobem závažnost účasti společnosti Chalkor na protiprávním jednání.
- ⁹¹ Komise tvrdí, že tyto důvody jsou nepřijatelné v rozsahu, v němž navrhovatelka Soudní dvůr žádá o nové posouzení výše pokuty, což v rámci kasačního opravného prostředku do pravomocí Soudního dvora nespadá.
- ⁹² Podpůrně Komise tvrdí, že svým třetím důvodem kasačního opravného prostředku navrhovatelka napadený rozsudek pouze kritizuje, aniž však upřesňuje právní základ, na němž měl Tribunál přijmout odlišné rozhodnutí. V odpovědi na čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku Komise zejména uvedla, že jiné části napadeného rozsudku než části uvedené navrhovatelkou vysvětlují, proč Tribunál některé její argumenty uplatněné za účelem zpochybnění částky snížení pokuty zamítl.

Závěry Soudního dvora

- 93 Pokud jde o prodeje v Řecku, je nejprve třeba odkázat na body 80 a 81 projednávaného rozsudku.
- 94 Je třeba konstatovat, že Tribunál své rozhodnutí změnit výši pokuty odůvodnil v bodech 105 až 113 a 183 napadeného rozsudku. Nejprve v bodě 109 uvedeného rozsudku zdůraznil, že metoda výpočtu podílu navrhovatelky na trhu hovořila v její prospěch, jelikož tento podíl byl vypočítán vydělením jejího obratu částkou, která představovala obrat dosažený na trhu sanitárních trubek z obyčejné mědi a obrat dosažený na trhu měděných sanitárních trubek izolovaných plastem, zatímco žádná účast na dohodách WICU a Cuprotherm týkajících se měděných sanitárních trubek izolovaných plastem jí vytýkána nebyla.
- 95 Tribunál kromě toho v bodě 111 napadeného rozsudku uvedl, že navrhovatelka nepopřela skutečnost konstatovanou v bodě 692 odůvodnění sporného rozhodnutí, že skupiny pěti se neúčastnila kvůli své velikosti. Odpověděl tak na argument navrhovatelky shrnutý v bodě 77 napadeného rozsudku, že spolupráce mezi členy skupiny devíti byla menší než spolupráce mezi členy skupiny pěti a svým odkazem na bod 690 odůvodnění sporného rozhodnutí potvrdil argument Komise, podle něhož účast navrhovatelky na kartelové dohodě nebyla od ostatních pachatelů kvalitativně či kvantitativně odlišná.
- 96 Tribunál v bodě 112 napadeného rozsudku potvrdil zásadu měření závažnosti protiprávního jednání rozdělením pachatelů do kategorií na základě jejich podílů na trhu. V bodě 183 tohoto rozsudku zopakoval své celkové schválení metody výpočtu pokut.

- 97 Takové odůvodnění prokazuje právně dostatečným způsobem informace, které Tribunál zohlednil za účelem snížení pokuty uložené navrhovatelce. Se zřetelem na nemožnost přesně stanovit váhu každé informace, neboť některé hovořily ve prospěch navrhovatelky a některé nikoliv, nelze Tribunálu vytýkat, že se rozhodl pokutu snížit o paušální částku.
- 98 Navrhovatelka kromě toho nemůže prokázat porušení zásady proporcionality tím, že se opře pouze o obrat, který vylučuje dohody SANCO, jakož i WICU a Cuprotherm nebo pouze dohody SANCO. Je důležité připomenout, že obrat na trhu zasazeném kartelovou dohodou je pouze jednou z mnoha skutečností, k nimž lze při stanovení výše sankce přihlídnout.
- 99 Co se týče srovnání s metodou použitou Tribunálem ve výše uvedeném rozsudku *Ventouris v. Komise*, je třeba zdůraznit, že ve věci, v níž byl vydán tento rozsudek, Komise sankcionovala společnost *Ventouris Group Enterprises SA* za dvě protiprávní jednání, třebaže se uvedená společnost dopustila pouze jednoho, kdežto v projednávané věci se navrhovatelka podílela pouze na jedné části komplexního protiprávního jednání, ale jediného. Kromě toho z bodu 221 výše uvedeného rozsudku *Ventouris v. Komise* vyplývá, že Tribunál pokutu změnil a dodržel přitom systematiku napadeného rozhodnutí a metodu, kterou Komise pro stanovení výše pokuty použila. Přesně to učinil i v napadeném rozsudku, když v jeho bodech 112 a 183 schválil metody Komise pro posuzování závažnosti protiprávního jednání a výpočet pokuty.
- 100 Z toho vyplývá, že z uvedeného srovnání s výše uvedeným rozsudkem *Ventouris v. Komise* nelze vyvodit žádný argument umožňující zpochybnit odůvodnění napadeného rozsudku, i kdyby toto srovnání bylo relevantní navzdory skutečnosti, že se posledně uvedený rozsudek týká jiného sporu, ve kterém žalobce předložil odlišné žalobní důvody, než jsou důvody vznesené v projednávané věci, a který vedl ke kontradiktorní debatě, jíž se společnost *Chalkor* neúčastnila.

- 101 V rozsahu, v němž navrhovatelka zpochybňuje spravedlnost Tribunálu, je třeba mít za to, že rozhodnutí Tribunálu, jež by se opíralo pouze o ekvitu, by každopádně nemohlo být předmětem přezkumu Soudním dvorem v rámci kasačního opravného prostředku.
- 102 Třetí a čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku není s ohledem na tyto skutečnosti opodstatněný.
- 103 Žádnému z důvodů uplatňovaných společností Chalkor na podporu jejího kasačního opravného prostředku tudíž nelze vyhovět, a tento musí být proto zamítnut.

K nákladům řízení

- 104 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu, který se na základě článku 118 tohoto jednacího řádu použije na řízení o kasačním opravném prostředku, se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise náhradu nákladů řízení od společnosti Chalkor požadovala a posledně uvedená neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení v tomto stupni.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) Kasační opravný prostředek se zamítá.**
- 2) Společnosti Chalkor AE Epexergasias Metallon se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.